

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

08.10.2026, 09.10 - 08.10.2026, 09.33

1. Lausuntoa antavan rooli *

Organisaation puolesta, organisaation nimi:

Siikalatvan 1. apteekki

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Joosep
Sukunimi	Kalamägi
Sähköposti	joosep.kalamagi@apteekit.net

3.

Annamme lausunnon Siikalatvalaisen apteekin näkökulmasta. Apteekki on alueella usein asukkaan ensimmäinen ja helpoimmin tavoitettava terveydenhuollon kontakti, ja näemme päivittäin, miten hoitoon pääsy käytännössä toimii. Nykyisessä ulkoistusmallissa vastaanotolle on päästy alueella selvästi helpommin kuin monessa muussa Pohteen yksikössä. Huolestuu siihen, että tämä taso heikkenee, kun palvelut siirtyvät omaan tuotantoon 1.1.2027.

1. Tavoitteet ja toimenpiteet kotiin annettavissa palveluissa

Kannatamme tavoitetta, että ikäihmiset asuvat kotona mahdollisimman pitkään. Se kuitenkin edellyttää, että kotihoidon lääkehuolto ja lääkäripalvelut toimivat. Luonnoksen mukaan kotihoidon ja asumispalvelujen lääkäripalvelut siirretään kokonaan omaan tuotantoon. Alueen lääkärikiertojen tulee jatkossakin toimia järkevällä rytmillä ja hoitajilla tulee olla lääkäri, joka auttaa päivittäin.

Etäkotihoito ja digitaaliset ratkaisut sopivat osalle asiakkaista. Siikalatvan väestö on kuitenkin keskimääräistä iäkkäämpää, joten läsnäpalvelut on turvattava niiden rinnalla. Apteekki voi mielellään auttaa järjestämään digipalveluita ja toimia esimerkiksi välikätenä tunnistamassa asiakasta.

2. Tavoitteet ja toimenpiteet sosiaali- ja terveyskeskusten palveluissa

Tämä on lausuntomme keskeisin kohta.

Palvelutasoon on sitouduttava ennen siirtymää. Luonnoksen mukaan Siikalatvan sote-yksikön palveluverkko ja palveluvalikoima arvioidaan vasta vuoden 2027 alussa, eli palvelujen siirryttyä Pohteelle. Asukkailla ei siis ole tietoa siitä, mitä palveluja 1.1.2027 alkaen on tarjolla. Esitämme, että suunnitelmaan kirjataan siirtymävaiheen vähimmäistaso. Lääkärin vastaanoton, saman päivän kiirevastaanoton ja puhelimitse saatavan yhteyden tulee säilyä vähintään nykyisellä tasolla. Lisäksi palveluja ei tule supistaa ennen kuin vaikutukset hoitoon pääsyyn on arvioitu ja raportoitu.

Viivästynyt hoito siirtyy itsehoitoon. Kun lääkäriin ei pääse tai kiirevastaanotto on usieden kymmenien kilometrien päässä, osa asukkaista yrittää pärjätä itsehoitovalmisteilla tilanteissa, jotka vaatisivat lääkärin arvion. Tällöin oikean hoidon aloitus viivästyy. Tämä koskee erityisesti ikääntyneitä, autottomia ja monisairaita. Itsehoidon lisääntymistä ei pidä tulkita palvelutarpeen vähenemiseksi. Tilanne on jo nyt Pulkkilassa hetkittäin merkittävän hankala, kun vakavempiakin sairauksia yritetään hoitaa itsehoidolla ja joudumme apteekkina merkittävän paljon ohjaamaan asiakkaita terveydenhuoltoon.

Meillä tulee siis olla selkeä tieto siitä, missä alueen palvelut toteutetaan esimerkiksi kesäaikaan.

Digitaalinen ensisijaisuus ei tavoita kaikkia. OmaPohteen ja sähköisen ajanvarauksen laajentaminen on perusteltua, mutta puhelin- ja läsnäasiointi on säilytettävä. Apteekki voi osaltaan auttaa asukkaita digipalvelujen käytössä.

3. Tavoitteet ja toimenpiteet yhteisissä palveluissa

Luonnoksen mukaan Siikalatvan akuuttiosaston tarve arvioidaan vuoden 2027 alussa. Akuuttiosasto on harvaan asutulla alueella tärkeä osa hoitoketjua, koska lähin laajempi päivystys on pitkän matkan päässä. Esitämme, että osastoa koskevat päätökset tehdään vasta, kun siirtymän vaikutukset hoitoon pääsyyn ja päivystyskäynteihin tunnetaan.

4. Sote-järjestämissuunnitelman taloudelliset vaikutukset

Siikalatvan siirtymän taloudelliset vaikutukset on merkitty luonnoksessa kohtaan "tarkentuu", joten niitä ei ole arvioitu. Konkreettiset päätökset vaativat aina arvioinnin.

Huomautamme, että lyhyellä aikavälillä saavutettu säästö vastaanottopalveluissa voi muuttua lisäkustannukseksi. Viivästynyt hoito, pahentuneet sairaudet sekä päivystys- ja sairaalakäynnit ovat kalliimpia kuin oikea-aikainen vastaanottokäynti. Apteekkien kanssa tehtävä yhteistyö on kustannustehokas tapa tukea hoitoon ohjautumista, lääkehoidon onnistumista ja HYTE-tavoitteita ilman uusia toimipisteitä.

5. Muut kommentit ja näkemykset

Siirtymän käytännön riskit. Vuodenvaihteessa reseptien uusintapyynnöt ja pitkäaikaissairaiden hoitosuunnitelmat siirtyvät uudelle tuottajalle. Uusintojen ruuhka tai katkos johtaa lääkityskatkoihin. Esitämme, että uusintakäytäntö, yhteystiedot ja vastuuhenkilöt tiedotetaan apteekeille ja asukkaille hyvissä ajoin ennen 1.1.2027.

Apteekit puuttuvat suunnitelmasta. Suunnitelma ei mainitse apteekeja lainkaan, vaikka ne ovat pienillä paikkakunnilla pysyviä ja helposti saavutettavia terveydenhuollon lähipalveluja. Apteekit voivat tukea myös luonnoksen HYTE-tavoitteita, esimerkiksi rokotuksissa, vastaanotollepääsyn apukätenä ja neuvonnan tukena. Esitämme, että apteekit tunnistetaan suunnitelmassa yhteistyökumppaneina ja että yhteistyöstä sovitaan alueellisesti.

Pulkkilassa, Joosep Kalamägi. 08.10.2026